

Journalistförbundet avstyrker förslaget om absolut sekretess enligt 35 kapitlet 4 b § OSL för uppgifter som avses i 2 kapitlet 14 § brottsdatalagen. Journalistförbundet anser att bestämmelsen i 35 kapitlet 4 b § OSL istället bör föras med ett omvänt skaderekvisit. Journalistförbundet anser dessutom att meddelarskydd ska gälla för uppgifterna.

Sekretess till skydd för tillsynsmyndighetens internationella samarbeten

Enligt utredningen finns det ett behov av en ny sekretessbestämmelse som skyddar uppgifter som tillsynsmyndigheten, Datainspektionen, får när den på begäran bistår en utländsk tillsynsmyndighet vid tillsyn. Utredningen har övervägt olika rekvisit för sekretessbestämmelsen men stannat för en modell liknande den som gäller för internationella samarbeten, enligt OSL 15 kapitlet 1 a §. Enligt förslaget ska sekretess, enligt OSL 17 kapitlet 7 c §, gälla "om det kan antas att den svenska tillsynsmyndighetens möjlighet att bedriva tillsyn motverkas om uppgiften röjs".

Utredningen övervägde också en annan modell liknande den som gäller för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, enligt 42 kapitlet 7 § OSL. Enligt den bestämmelsen gäller sekretess hos nämnden om det finns "en sekretessbestämmelse som skulle ha varit tillämplig på uppgiften hos den myndighet som ärendet får anses avse". Utredningen avfärdar den senare modellen med hänsyn till att uppgifter riskerar att bli offentliga hos Datainspektionen om det inte finns någon annan myndighet som uppgifterna kan hänföras till. Utredningen har dock inte exemplifierat vilka uppgifter som utländska myndigheter skulle kunna lämna till Datainspektionen som inte omfattas av sekretess hos någon annan myndighet. Det är uppenbart att det kan finnas sådana uppgifter men frågan är om det finns någon anledning till att dessa ska omfattas av sekretess. Journalistförbundet kan inte se att så är fallet.

Journalistförbundet anser att den modell som utredningen har valt, som utgår ifrån vilken skada ett utlämnande skulle innebära för tillsynsmyndighetens arbete, i praktiken medför tillämpningsproblem. Det är svårt att på förhand veta vilka konsekvenser ett utlämnande av en viss uppgift kommer att få för möjligheten att bedriva tillsyn. För den nya bestämmelsen finns inte heller någon utarbetad praxis för myndigheten att grunda sitt beslut på. Risken är därför att myndigheten vid utlämnande av allmänna handlingar tar det säkra före det osäkra och inte lämnar ut uppgifter. Det är också svårt för den som begärt uppgifterna att argumentera emot myndighetens beslut eftersom myndigheten får anses ha ett informationsövertag när det gäller bedömningen av det framtida tillsynsarbetet.

Journalistförbundet avstyrker därför förslaget till ny bestämmelse i OSL 17 kapitlet 7 c §. För det fall regeringen anser att det behövs en sekretessbestämmelse för att skydda uppgifter från utländska tillsynsmyndigheter anser Journalistförbundet att ett skaderekvisit liknande det som gäller för Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, enligt 42 kapitlet 7 § OSL, bör väljas.

Sekretess för personurval grundat på känsliga personuppgifter

Utredningen föreslår att det enligt den nya brottsdatalagen, 2 kapitlet 14 §, ska vara "förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter". Journalistförbundet delar utredningens uppfattning att det är viktigt att skydda känsliga personuppgifter.

Utredningen föreslår en sekretessregel i 35 kapitlet 4 b § OSL som föreskriver att det för sådana sökningar ska gälla absolut sekretess. Anledningen är att det annars med stöd av offentlighetsprincipen skulle vara möjligt att kräva att en myndighet gör de annars förbjudna sökningarna. Enligt Journalistförbundet bör absolut sekretess användas med stor restriktivitet. Absolut sekretess innebär att det inte finns någon "ventil" eller utrymme för att se till ändamålet med begäran när myndigheten ska bedöma utlämnandet. Det kan enligt Journalistförbundet finnas tillfällen då det finns ett intresse av att göra sökningar utifrån urvalskriterier som utgör känsliga personuppgifter. Det avgörande för huruvida det ska vara tillåtet eller

inte måste enligt Journalistförbundet vara om ett utlämnande av uppgifter skulle innebära en skada för den som uppgifterna gäller.

Om regeln istället förseddes med ett omvänt skaderekvisit, det vill säga det starkare sekretesskyddet, skulle individen skyddas samtidigt som lagstiftaren erbjöd ett visst utrymme för att se till ändamålet. Journalistförbundet avstyrker förslaget om absolut sekretess för sökningar i syfte att få fram ett personurval grundat på känsliga personuppgifter. Journalistförbundet föreslår istället att regeln förses med ett omvänt skaderekvisit.

Utredningen föreslår vidare att meddelarskydd inte ska gälla för uppgifter som framkommer vid denna typ av sökningar, vilket ska framgå av 35 kapitlet 24 § OSL. Journalistförbundet avstyrker förslaget.

Det är enligt Journalistförbundet av största vikt att det finns utrymme för anställda på myndigheter att meddela uppgifter om denna typ av sökningar. Detta särskilt eftersom det kan vara ett medel för att avslöja förekomsten av otillåtna sökningar. Journalistförbundet vill erinra om att det inte finns någon möjlighet att med stöd av meddelarskyddet lämna ut hela listor eller databaser med känsliga uppgifter. Meddelarskyddet innebär endast en möjlighet att meddela uppgifter muntligen ur en allmän handling, vilket är en viktig funktion för att avslöja oegentligheter.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande